

de vertice Sanir et Hermon, veni de cubilibus leonum, et de montibus pardorum (*Cant.* iv, 8), ne erubescas. Obliviscere populum tuum tantummodo et domum patris tui, et coronaberis. Hic misericordiae plenitudinem Psalmista quoque admirans, dicebat: «Gloriosa dicta sunt de te, civitas Dei.» Et quæ gloriosa? «Memor ero Raab, et Babylonis scientium me. Ecce alienigenæ, et Tyrus, et populus Æthiopum, hi fuerunt in ea (*Psal.* lxxxvi, 4).» Hæc est igitur causa, hæc ratio vobis sufficiat, vobis dico, qui indignamini quod ad hominem peccatorem Dominus divertisset, et quod cum peccatoribus manducat et bibit magister et Dominus noster, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum.

HOMILIA CXLIII.

IN NATALI XII SS. MARTYRUM.

ADMONITIO. — Non felicitior est præcedenti hæc sermone, qua Marchesius homilias S. Brunonis finem imponit; siquidem quæ ex commentis in Matthæum num. 81 excerpta sunt, nullo vinculo cum SS. martyrum laudibus colligantur. Est sane quid absolutum, aliaque pro causa dictum. Et vero, quæ de iis sanctis subsequuntur, nihil peculiare de eorum glorioso certamine perhibent, nec stylum S. Brunonis redolent. Caret textus Evangelii, etc.

Inc. : Non solum B. Petrus apostolus reliquerat, etc.

Des. : Cum ipso in cœlis gloriantur, perenniter laureati.

S. BRUNONIS ASTENSIS

EPISCOPI SIGNIENSIS

SERMONES TRES INEDITI.

464 SERMO PRIMUS.

DE EPIPHANIA DOMINI.

ADMONITIO. — Hunc sermonem ex cod. Biblioth. Florentinæ S. Marci Membr. in 4. sæc. xiii eruimus, cum nulla adhuc in editione Opp. S. Brunonis excusus fuerit. Styli ejus similitudo, et nomen S. episcopi, quo inscribitur, satis conjecturæ porrigunt eidem auctori adjudicandum.

Ad ædificationem fidelium spectat, fratres charissimi, extremus evangelicæ lectionis versiculus, qui modo vestris insonuit auribus, quod magi, stella duce, ab oriente Bethlehem venientes, ingressi domum in qua B. mater et virgo manebat cum puero, apertis thesauris suis tria obtulerunt Domino munera, aurum videlicet, thus et myrrham, quibus verum Dominum, et verum hominem, ac regem confessi sunt. Hæc siquidem munera Domino Salvatore suo quotidie S. Ecclesia offerre non cessat. Thus enim offert, dum illum verum Dominum, creatorem omnium constitetur et credit; myrrham, dum nostræ carnis substantiam, in qua pro nostra salute pati et mori voluit, asserit assumpsisse; aurum, dum perenniter ipsum cum Patre et Spiritu sancto regnare non dubitat, juxta illud propheta: Multiplicabitur ei imperium, et regni non erit finis. Horum quoque munerum oblatio mystice intelligi aliter potest. Per aurum designatur cœlestis sapientia, juxta illud Salomonis: «Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis (*Prov.* xxi, 20);» et alibi: «Os justi meditabitur sapientiam (*Psal.* xxxvi, 20).» Per thus, munda oratio; unde Psalmista: «Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo (*Psal.* cxl, 2);» puriorem namque odorem reddit Domino nostra munda ora-

tio, quam fumus incensi; et sicut fumus ille tendit in altum, ita nostra oratio dirigitur ad Dominum. Per myrrham carnis nostræ mortificatio; unde in Canticis canticorum S. Ecclesia de suis fidelibus, usque ad mortem pro Christo certantibus, dicit: «Manus meæ distillaverunt myrrham (*Cant.* v, 5).» Tunc igitur Domino aurum offerimus, cum cœlestis sapientiæ luce in conspectu ejus resplendemus; de quibus Psalmista dicit: «Initium sapientiæ timor Domini (*Ecclesi.* i, 16).» Timere siquidem Dominum, est, nulla, quæ faciendū sunt, bona præterire; hinc etiam alibi dicit: «Timentibus Deum nihil deest. Thus, cum mundam orationem ante eum dirigimus; myrrham, cum per abstinentiam carnem nostram cum vitis et concupiscentiis mortificantes, crucem post Jesum portamus. Unde idem Dominus in Evangelio ait: «Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, tollat crucem suam quotidie, et sequatur me (*Luc.* ix, 13).» Crucem ergo propter Christum Jesum portare est carnem nostram assidue pro ejus amore mortificare. Nec vacat a mysterio quod magi per aliam viam reversi sunt ad patriam suam. Patria quippe nostra cœlestis Jerusalem civitas sancta est, a qua ob primi hominis culpam id est superbiendo, inobediendo, cibum veterum comedendo, in extremis finibus longe discessimus; juxta illud Psalmistæ dicentis: «Multam inveni facta est anima mea (*Psal.* cxix, 6)» in terra aliena. Hac igitur patria nihil invenitur præstantius, cupis gloria nihil securius, cujus beatitudine nihil felicitius, cujus amore nihil suavius, cujus labore nihil fertilius: centuplum enim novit reddere fructum. Quis unquam exsul ad patriam remeare non app-

Quis amissam hæreditatem sumnoperere sibi restitui non laborat? Quis unquam amissæ patriæ oblivisci poterit? Si ergo ad cœlestem patriam accipiendi hæreditatem remeare cupimus, necesse est ut per aliam viam revertamur, hoc est, viribus totis cosmetipsos Domino humiliando: cor enim contritum et humiliatum Deus non spernit: per multas namque tribulationes oportet nos ingredi regnum cœli, præceptis divinis per omnia obtemperando, visibilia et carnalia desideria calcando. Hac igitur via reversi ad patriam, perpetuæ vitæ gaudiis in cœlis fruemur cum angelis, adjuvante nos Domino ostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto regnat in sæcula sæculorum. Amen.

465 SERMO II.

IN PURIFICATIONE B. M. V.

ADMONITIO. — Eodem ex codice sermonem alterum pariter ineditum publicamus, in quo elegantia non minus emicat quam doctrina, suoque auctore dignus omnino videtur.

Humani generis conditor et redemptor Dominus, ut pro salute totius populi de cœlis venit ad terras, nec voluit legem solvere, imo et adimplere, secundum legis edictum, a parentibus hodie, cum nostræ arnis substantia in templo est præsentatus. Et nunquam ejus intemerata genitrix B. V. M., quæ non ex accepto semine conceperat, nullis legalibus institutis astricta teneretur; attamen, ut se Deum hominem pepercrisse ostenderet, observato humilitatis præcepto: Quarto major es, humilia te in omnibus; cæptis muneribus, cum puero, juxta legis ritum; imina templi petivit hodie; et quia paupercula erat, nec magnis pretiosisque poterat uti muneribus, quæ contulit pro filio, turtures obtulit et columbas. Nec sine causa Dominus talia pro se offerri voluit animata, quod et fellis carerent amaritudine, et propriis contenta viris, castitatis naturalem indolem observarent. Intueamur ergo diligentissime horum animarum oblatas quid mystice nobis insinuat. Sed primo de templo videamus. Lapidés illi, ex quibus Salomonicum templum ædificatum est, alibi cæsi, vidam expoliti, ibique deportati ab ædificantibus, plerumque in ædificio inveniuntur; ita quod nullo malleo aut securis in tanto opere sit auditus, sanctorum significant animas, de quibus Isaias: « Lapidés vivi volvuntur super terram. » Et Apostolus: Vos nunquam lapidés vivi superædificamini domos spirituales, qui alibi cæduntur, et sic in ædificatione aptantur; quia sanctæ animæ in præsentis vitæ per penitentiam et cordis conpunctionem atque proximorum compassionem præparantur, et ita politæ ac undæ in ædificio templi congrue collocantur. Templum itaque illud mirificum a Salomone ædificatum vitam sanctam Jerusalem significat, cum verus Salomon Christus videlicet rex pacificus ex vivis pedibus, hoc est ex fidelium animis ædificare non cessat quotidie; unde illud Psalmistæ: « Jerusalem, tu ædificatur ut civitas (Psal. cxxi, 3). » Per columbas vero, quæ fellis amaritudinem non gestant,

A beatorum simplicia corda significantur, qui sævis irarum stimulis liberati semper habentes, semper cœlestia meditantur. Ira siquidem venenorum contagiis infecta, offuscata ratione, ne verum cernere valeat, interiorem perturbat oculum; de qua Psalmista: « Conturbatus est præ ira oculus meus (Psal. xxx, 10); » unde Apostolus: « Ira, inquit, justitiam Dei non operatur (Jac. i, 20). » Per turtures autem, quæ propriis contentæ viris alienum non appetunt amatorem, utique hominis exterioris scilicet et interioris castitas denotatur; unde Augustinus in lib. De civit. Dei: « Virginitas, inquit, carnis corpus intactum, virginitas animæ mens incorrupta. » De exteriori castitate voce etiam Dominica dicitur: « Sint lumbi vestri præcincti (Luc. xii, 35); » et per Moysen filiis Israel præcipit: « Renes vestros accingetis (Ezech. xii, 11). » Lumbos seu renes præcingere, est omnia luxuria inquinamenta et carnalia desideria extirpata firmis castitatis nexibus vincire, juxta illud Apostoli: « Mortificate corpora vestra, quæ sunt secundum iram (Coloss. iii, 5). » Absit ut alienum, hoc est diabolum, amatorem appetamus! postquam enim ad Christum venimus, nequaquam ad eum redire debemus. Dicamus ergo cum Apostolo: « Castigo corpus meum, et in servitatem redigo (I Cor. ix, 27); » castigo illicitos motus corporis calcando; licitis vero parce utendo, et in servitatem redigo. Domino enim servire tuta libertas est; et pro ejus nomine mori, novæ æternæque vitæ initium; unde idem Apostolus: « Cupio, inquit, dissolvi, et esse cum Christo (Philip. i, 23); » et David: « Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus (Psal. cxv, 5); » itemque alibi: « Beati mortui qui in Domino moriuntur (Apoc. xiv, 13). » Interioris quippe hominis castitas est, mentem ab omni labe peccatorum immaculatam custodire; unde per egregium prædicatorem unicuique fideli animæ dicitur: « Despondi vos uni viro virginem castam exhibere Christo (II Cor. xi, 12); » et per Prophetam: « Circumcidite corda vestra, et non corpora vestra (Jerem. iv, 4). » Quod ipse Dominus noster vobis præstare dignetur, etc.

466 SERMO III.

IN NATALI UNIVS MARTYRIS.

ADMONITIO. — Si hoc tertio inedito sermone editionem nostram S. Brunonis exornamus, fatemur hunc nos debere summæ diligentie ac laboris reverendissimi hodierni præsulis monast. Montis Casini P. D. Thomæ Capomatii. Illum quidem ex cod. 194 Casin. archivi deprompsit, a quo plura alia, ut diximus, liberaliter communicavit. Aliqua desunt in principio, sed reliqua integra et perfecta videntur.

Insuper et ipse Dominus in eis erat, qui eorum semini incrementum dabat. Nam, ut Apostolus ait: « Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat, Deus (I Cor. iii, 7). » Unde et subditur: « Quia sine me nihil potestis facere. Et si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palme, et arecet, et colligent eum, et in ignem mittent, et ardet (Joan. xv, 6). » Qui enim in Christi fide non

manet, de Ecclesia et sanctorum collegio foras ejicitur, arescit et moritur; a malignis spiritibus rapitur, in ignem æternum, inexstinguibilem mittitur, et ibi sine fine cruciabitur et ardet. « Si manseritis in me, et verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis, petetis, et fiet vobis (I Cor. iii, 7). » Illi enim manent in Christo, qui neque amore, neque timore, qui neque ruinis, neque blanditiis, qui ab ejus dilectione, ab ejus fide et amplexibus nulla ratione separari valeant. Taliter quidem Apostolus in Christo manebat, qui de seipso scribens, ait: « Certus sum enim quia neque mors, neque vita, neque angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque alitudo, neque profundum, neque creatura alia, poterit nos separare a charitate Dei, quæ est in Christo Jesu Domino nostro (Rom. viii, 38). » Manent autem in eis verba Christi, qui præcepta ejus mente tenent, corde eredunt, et nunquam eorum obliviscuntur. Præceptum namque Domini est: « Nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere. Sed potius eum timete, qui et animam et corpus potest perdere in gehennam (Luc. xii, 5). » Præceptum Domini est: « Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, tollat crucem suam, et sequatur me (Luc. ix, 13). » Præceptum Domini est: « Si quis venit ad me, et non odit patrem et matrem, fratres et sorores, etc., non potest meus esse discipulus (Matth. xiv, 26). » Hæc igitur, et similia sunt illa verba, de quibus modo Dominus dixit: « Si manseritis in me, et verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis, petetis, et fiet vobis (Joan. xv, 7). » Magna promissio, magnum at incomprehensibile donum. Qui manent in Christo, et in quibus manent verba Christi, petant quodcumque volunt, et fiet eis. Si enim male voluerint, et male petierint, jam nec ipsi manent in Christo, nec in ipsis manent verba Christi. Recordentur igitur verborum Christi; imo non recordentur, sed firmiter teneant; in memoria habeant, et sic petant, sicut verba Christi petere docent: « Quærite igitur primum regnum Dei et justitiam ejus, et hæc omnia

A adjicientur vobis (Luc. xi, 25). » Petant in fide et nihil hæsitantes, et ea petant quæ ad salutem pertinent, et quæ dispositioni et evangelicis verbis non sint contraria. Sed hæc specialiter dicuntur apostolis, quorum sanctas petitiones semper et ubique Dominus exaudivit. Rogavit enim Apostolus Dominum, et ter rogavit, seque a Domino bene exaudiri intellexit, postquam se contra seipsum petiisse cognovit. Exauditur homo, si fiat quod vult. Factum est autem quod Apostolus voluit, quia, postquam suam petitionem contra seipsum esse cognovit, exaudiri noluit. Unde et ait: « Libenter glorior in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi (II Cor. xii, 9). » Nam neque hic simpliciter dicitur: « Quodcumque petetis, sed quodcumque volueritis et petetis, fiet vobis. In hoc clarificatus est Pater meus, ut fructum plurimum afferatis, et efficiamini mei discipuli. In hoc, et propter hoc, et revelante et docente, Pater meus manifestatus est clarificatus est vobis, ut vos quoque eum ubique prædicando et clarificando, fructum plurimum afferatis, et multas gentes ad eum converteratis, et efficiamini mei discipuli, me imitando, non solum sua doctrina, verum etiam in miraculorum operatione. Vere enim discipuli illi sunt, qui magistrum per omnia imitantur; unde et Dominus alibi ait: « Qui credunt in me, opera quæ ego facio, et ipsi facient, et horum quidem non solum minora, verum etiam quæ majora sunt, facient. Sic enim se habet vobis et intelligentia. Sequitur: « Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos; manete in dilectione mea (Joan. iii, 9). » Si præcepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea; sicut et ego præcepta Patris mei servavi, et maneo in ejus dilectione. Hæc locutus sum vobis ut gaudium meum in vobis sit, et gaudium vestrum impleatur. In istis est gaudium Christi, quod tale gaudium habent, quale habet Christus; sicut etiam de quorum sancta conversatione gaudet Christus. Plenum igitur gaudium habent; siquidem in tali gaudio ræcor et tristitia esse non potest.

467 CLARISSIMO PRÆSULI

D. DOMINICO COPPOLA

SACRÆ CONGREGATIONIS RITUUM A SECRETIS

EDITOR.

Vehementer optabam, clarissimo præsul, de tuis in me meritis testimonium aliquod perenni ævo secretatum producere; cum tu ipse talem mihi opportunitatem præbuisti, copiam faciens epistolæ anno 1788 Neapoli editæ, eruditissimoque D. Xaverio advocato Mattheo nuncupatæ. In ea, qui se præ auctor Carthusianus, sex libros vulgo sententiarum dictos suo institutori S. Brunoni asserit contra opinionem illorum qui S. Brunonem Astensem Signiensem episcopum exarasse jure contendunt. Tanta prælati eruditionem hujusmodi controversiam haud recepter ortam, sed olim diuque Benedictinos scripturæ inter et Carthusianos oppugnatam, et hinc inde pro sua utrosque sententia decertasse. Si PP. Benedictinorum partes pro veritate, et merito causæ sunt sustinendæ, eas ego assumo, qui novam S. Brunonis